

Motiveren, activeren en een stok achter de deur

DE AANPAK TERUGDRINGEN RECIDIVE

“Tienduizenden mensen verlaten jaarlijks de gevangenis. Ze hebben hun straf erop zitten. De kans dat het weer mis gaat is reëel”

Nederland moet veiliger. Dat is het uitgangspunt van het kabinet. De reclassering en het Gevangeniswezen werken aan dit doel met het programma Terugdringen Recidive (TR). Het oogmerk van de TR-aanpak is het terugdringen van de hoge recidivecijfers van delictplegers. Uit onderzoek blijkt dat op dit moment ruim 70% van de ex-gedetineerden binnen zes jaar weer in contact komt met justitie. 47% krijgt in die periode opnieuw een gevangenisstraf opgelegd. Cijfers die tot actie aanzetten. Vanaf dit najaar wordt daarom het programma TR in alle Nederlandse gevangenissen toegepast. De gedetineerde en het doel zijn gedrag te veranderen, staan hierin centraal.

Hoe werkt Terugdringen Recidive

Bepaalde factoren, de zogenaamde criminogene factoren, veroorzaken herhaling van crimineel gedrag. De reclassering brengt de risico's op recidive in kaart met het diagnostisch instrument RISC, de Recidive Inschattingsschalen. Ook observaties door gevangenismedewerkers leveren hieraan een bijdrage. Gevangeniswezen en reclassering stellen vervolgens samen een plan van aanpak op (reïntegratieplan). De nodige trainingen (gedragsinterventies) en begeleiding worden geregeld of een behandeling gestart. Deelname aan het programma TR is bedoeld voor gevangenen die nog minstens vier maanden cel voor de boeg hebben of minder dan vier maanden + een periode reclasseringstoezicht.

Samenwerken

Het gevangeniswezen en de drie reclasseringsorganisaties hebben scherp voor ogen wat er moet gebeuren en werken daarom nauw samen. Vaste contactpersoon van de gedetineerde is de trajectbegeleider

van het gevangeniswezen. De reclassering adviseert en voert gedragsinterventies uit. Trajectbegeleider en reclasseringswerker hebben regelmatig overleg waarbij de trajectbegeleider verantwoordelijk is voor alle interventies binnen de inrichting. De reclasseringswerker is verantwoordelijk voor de begeleiding en toezicht buiten de inrichting.

Doen wat werkt!

Gedrag verander je niet van de ene op de andere dag. Interventies gericht op gedragsverandering hebben alleen effect als het juiste gedrag wordt aangepakt. Daarom kiezen reclassering en gevangeniswezen voor de 'What Works' benadering. Deze benadering heeft als invalshoek: alleen iets doen als de doelgroep er zich er toe leent (selectief) en alleen die aanpak inzetten die zich heeft bewezen (effectief).

Structureel en planmatig

De aanpak Terugdringen Recidive op en rij:

- 1 Een goede selectie maken op basis van detentieduur en *RISc** (vaststellen van het recidiverisico en de problemen die iemand heeft).
- 2 Een plan waarin precies staat omschreven wat er met de gedetineerde gaat gebeuren, zodat alle partijen dat helder hebben. De betrokken reclasseringswerker stelt het plan op samen met de trajectbegeleider van het gevangeniswezen. De trajectbegeleider is verantwoordelijk voor alle interventies binnen de inrichting en de reclasseringswerker voor het gedeelte buiten de gevangenis.
- 3 Het inzetten van *gedragsinterventies** die zich in praktijk én liefst ook wetenschappelijk bewezen hebben.
- 4 Regelmatige evaluatie van ingezette instrumenten, methodes en gedragsinterventies zodat we de aanpak Terugdringen Recidive permanent kunnen verbeteren.
- 5 Een goede *nazorg**. Gemeenten hebben weliswaar tot taak om te zorgen dat ex-gedetineerden weer een plek in de samenleving krijgen, de reclassering en het gevangeniswezen kunnen daar bij uitstek bij helpen. Zij kennen de mensen en weten hen te motiveren en te activeren.

*

RISc is een diagnostisch instrument dat de reclassering inzet en dat duidelijk maakt in welke mate er sprake is van risico op recidive, welke factoren de kans op recidive vergroten én welke interventies nodig zijn om deze kans te verkleinen.

Een *gedragsinterventie* is erop gericht – het woord zegt het al – om gedrag daadwerkelijk te veranderen. In dit geval met als resultaat dat criminaliteit wordt voorkomen. Meer in detail kunnen we zeggen dat het ‘een programmatisch en gestructureerd geheel van methodische handelingen is, gericht op het beïnvloeden van iemands gedrag en/of omstandigheden.’ In de praktijk wordt een gedragsinterventie vaak een training of programma genoemd.

Nazorg is het logische vervolg van de justitiële bemoeienis met de dader, namelijk mensen op een verantwoorde manier terug in de samenleving brengen, om te voorkomen dat zij recidiveren. Op het moment van ontslag uit detentie motiveren en ondersteunen gevangeniswezen en reclassering de gedetineerde bij het regelen van de vier basisvoorzieningen: (identiteitspapieren, onderdak, inkomen en zorg. Bovendien wordt de gedetineerde in de gevangenis al voorbereid op de stap naar buiten met gerichte scholing en effectieve gedragstrainingen. Nazorg is voor een groot deel voorzorg.

Terugdringen Recidive is een samenwerking tussen het Gevangeniswezen en de drie reclasseringsorganisaties: Reclassering Nederland, Leger des Heils en SVG. Zie ook: www.dji.nl ■ www.reclassering.nl ■ www.svg.nl ■ www.jeugdzorgenreclassering.nl

Ministerie van Justitie
Dienst Justitiële Inrichtingen

Verstavingsreclassering

Reclassering Nederland

